

PÕHJARANNIK

**KOHTLA-JÄRVE HARIDUSJUHIKS SAI VÄRVIKA MINEVIKUGA
POLIITIK JA ETTEVÕTJA ALEKSANDR APOLINSKY/LK 3**

143 000 lugejat (Eesti lugejauuring)

NELJAPÄEV, 18. jaanuar 2024 Nr 7 (17319) Hind 1.20 €

Järgmine üleilmne eestlaste kokkutulek jõuab ka Narva

XIII ülemaailmsed eesti kultuuripäevad ESTO 2025 toimuvad järgmisel suvel Stockholmis, Narvas ja Tallinnas.

SIRLE SOMMER-KALDA
sirle@pohjarannik.ee

ESTO 2025 algab 26. juunil Stockholmist Skansenist, kus eestlased said 1925. aastal omakultuuripäeval käies inspiratsiooni tantsupeo traditsiooni alustamiseks. Seejärel sõidab festival laeva ja rongiga Narva.

Teemaks on "Üheskoos"

Narvas peetakse ülemaailmse eesti noorte võrgustiku ja kohalike noorteorganisatsioonide koostöös mitmekeelsusele pühendatud noortekongress. Lisaks on Narvas kavas kõrgetasemeline ärifoorum, kultuurisündmused ja jumalateenistus. Noorte ülemaailmne võrkpalliturniir leiab aset Narva-Jõesuu rannas.

ESTO 2025 tipneb XXVIII laulupeo ja XXI tantsupeoga 3. - 6. juulini Tallinnas. Programmis on hulgaliselt võimalusi kontaktide loomiseks ja sotsiaalseks suhtlemiseks.

"Soovime ESTOga pakkuda kohtumis- ja avastusrõõmu kõigile. Oleme innukad üheskoos avastama Narva lugu, tutvustama ülemaailmselt eestlust, edukat integratsiooni ja mitmekeelsust," ütles Rootsi eestlaste liidu esimees ja ESTO 2019 president Sirle Sööt.

ESTO teemaks on "Üheskoos". "Sellega mõtleme üheskoos olemist ja tegutsemist kõigilt, kelle hinges ja südames on tilluke Eesti," lisas ta.

ESTO 2025 peakorraldajad on Rootsi eestlaste liit (REL) ja MTÜ ESTO peakomitee, kes kaasavad palju partnereid nii Eestis kui ka väljaspool.

Eelmine eestlaste kokkutulek toimus 2019. aastal ja esimest korda ESTOde ajaloos järjest kahes riigis – Eestis ja Soomes – ning kolmes linnas: Helsingis, Tartus ja Tallinnas. See lõi võimaluse siduda festival üldlaulu- ja tantsupeoga.

Tugevdab ühtekuuluvustunnet Eestiga

Esimene globaalne eestlaste kokkutulek, hilisema nimega ESTO, toimus Torontos aastal 1972 ning kordus iga nelja aasta järel. Festivalinädal tõi kokku väljaspool Nõukogude Liidu okupeeritud Ees-

ESTO 2025 algab Stockholmist. Seejärel sõidab festival laeva ja rongiga Narva, kus muu hulgas peetakse noortekongress ja äri-foorum.

tit elavad eestlased, selle raames toimusid kongressid, ballid, laulu- ja tantsupeod. ESTO festivali eesmärk oli eesti kultuuri säilitamise kõrval

ka poliitiliste sõnumite edastamine.

Pärast Eesti iseseisvuse taastamist saabus peo lipp sümboliseerides Eestisse – 1996.

aastal Stockholmis toimunud ESTO lõppes Tallinnas.

Festivali eesmärk on tuua kokku eestlaste kogukonnad üle maailma, tugevdades üle-

ilmset eesti meelt ja ühtekuuluvustunnet Eesti maa ja rahvaga ning edendades kontakte ühispärandi ja kultuuri vahendamise kaudu.

ESTO pakub narvalastele eesti sõpru ja kontakte üle terve maailma

"Meie kohus on Narvat igati toetada, et Narva oleks euroopameelne ja mitmekeelne," ütleb üks ESTO 2025 peakorraldajatest, Rootsi eestlaste liidu esimees SIRLE SÖÖT.

Kuidas jäi Narva ühe toimumiskohana sõelale?

ESTO 2025 toimumiskoha valikuks korraldati demokraatlikud kärjad, kus kõik huvilised said oma sõna seka öelda. Enamuse hääl kaldus Stockholm-Narva poole. Eks see ole Rootsi ja Narva ajalooline taust ning praegused väljakutsed, mis teevad Narva atraktiivseks.

Selleks, et otsuses ikka päris kindel olla, sõitsin oma suvepuhkuse lõpus augustikuus kolmeks päevaks Narva. Peatusin Narva-Jõesuu hotellides, et salamisi testida teeninduskultuuri ja kvaliteeti. Jäin väga rahule!

Kuna ma ei ole spaainimene, vaid aastaringne meresupleja, pakkus Narva-Jõesuu rand just seda, mida vaja. Hommikujooksuks pikka rannajoont ja karastavat me-

revett ning õhtul romantilist päikeseloojangut.

Millise mulje Narva seal viibides jättis?

Sattusin Narva ajal, kui seal olid ooperipäevad Kreenholmis ja Vabaduse festival Vabalaava Narva keskuse korraldusel. Sain tõeliselt värske ja hariva kultuurielamuse. Nägin perspektiivi, kuidas seal saab korraldada vägevaid sündmusi, mis kõnetavad nii kohalike elanikke kui ka kaugel tulevaid külalisi.

Narva uued riigikoolid, Tartu ülikooli kolledž, Kreenholmi kvartal ja Narva muuseum, kindlus ja mitmed teised pakuvad nii palju võimalusi ja tuge ESTO 2025 Narva programmi korraldamiseks.

Võtsin endale lausa terve päraslõuna, et Narva ringi jalutada ja tunnetada elu Nar-

vas. Rahulik, roheline, puhas, kohati kontrastne, kuid soe ja värvikas linn. Väga palju on viimastel aastatel tehtud ja on näha, et arendustegevused jätkuvad hoole ja armastusega. Noored mängisid noortekeskuse juures võrkpalli, rullapark oli trikimeistrid täis, viiekroonise vaatevaateplatvormil toimus salsatreenn. Superlahe!

Käisin uudistamas Narva Aleksandri suurkirikut, kas seal annab ESTO jumalateenistust pidada ja kas Hermannini kindlus sobiks rahvapeo jaoks. Eks näis, kas õnnestub suurkirikus selleks ajaks hädaavajalik remont teha, et kirik saaks taas avalikkusele avada. Hermannini kindlus sobib kui valatult rootsiaegseks rahvapeoks. Vaja on vaid leida partnereid, kes ideed ellu viivad.

Paarist päevast jäi loomulikult väheks, et kõikide koostööpartneritega kohtuda. Teisel päeval liitusid minuga ka mõned kaaskorraldajad, kellega koos tegime ESTO 2019 Helsingis, Tartus ja Tallinnas.

Hea oli saada pärast Narvas ja Sillamäel toimunud kohtumisi kinnitust ka nendelt, et nad tunnevad Narva valiku puhul samasugust kindlust nagu mina.

Kas Venemaa lähedus ei tekitanud ebalust?

Siiras soov on tuua estolased Narvat ja põhjarannikut avastama. Olgem ausad, seda Narva avastamist, paremat tundmist on vaja üle Eesti. Et kaoks hirm ja vaimne tõrge ning tekiks huvi ja julgus tulla tagasi.

Agressiivne naaberriik Venemaa on seal teispoole piiri silmanähtavas kauguses ja Ukrainas sõja ajal on muutunud veel kardetavamaks kui varem. Tunnetasin seda alateadlikku hirmukõdi ka ise seal kaunitel platvormidel Venemaa suunas vaadates.

Narva peab olema tark ja tugev: sealt jookseb NATO piir, Euroopa Liidu piir ja Eesti piir. Meie kohus on Narvat igati toetada, et Narva oleks euroopameelne ja mitmekeelne.

"Siiras soov on tuua estolased Narvat ja põhjarannikut avastama," ütleb Rootsi eestlaste liidu esimees Sirle Sööt.

KRISTINA GILTS

See oleks ju hiiglama tore, kui põhjarannik oleks täis uudishimulikke turiste, kes sooviksid tellida endale ekskursioone kultuuriloolistel ja ajaloolistel radadel õpilasfirmadelt eesti, vene, rootsi või inglise keeles. Selles unistuses on kaks poolt: (teadmisi)janulised külalised ning kvaliteet-

sed ja atraktiivsed (info)teenused.

ESTOga saame luua teadlikult kohtumisvõimalusi nii noortele kui täiskasvanutele, pakkuda narvalastele eesti sõpru ja kontakte üle terve maailma ning vastupidi, et Narva tagasi minnes oleks meid ees ootamas sõbrad ja tuttavad.